

LNU sitt høringsinnspill til endringer i personopplysningsloven – Aldersgrense for barns samtykke ved bruk av informasjonssamfunnstjenester (sosiale medier mv.)

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) takker for muligheten til å gi innspill til forslaget til endring i personopplysningsloven. Som paraplyorganisasjon for 103 barne- og ungdomsorganisasjoner, som samlet representerer rundt 600 000 medlemskap under 26 år, er vi opptatt av å sikre barns rett til deltakelse, ytring og organisering, også i det digitale rom. LNU støtter målet om å styrke barns personvern. Vi vil likevel påpeke noen viktige konsekvenser for barns rett til å organisere seg, ytre seg og tilegne seg informasjon ved å heve aldersgrensen for barns samtykke til behandling av personopplysninger fra 13 til 15 år.

Barns rett til å bli hørt og tilegne seg informasjon

Barnekonvensjonens artikkel 12 gir barn rett til ytrings- og informasjonsfrihet, inkludert retten til å søke, motta og formidle informasjon. Artikkel 17 understreker at barn skal ha tilgang til informasjon fra ulike kilder, tilpasset deres alder og modenhet. Dersom barn under 15 år ikke kan samtykke til behandling av personopplysninger på egen hånd, blir tilgangen til digitale informasjonskanaler, som nyhetsbrev, medlemsportaler og apper, avhengig av foreldres godkjenning. Dette kan hindre barn i å tilegne seg informasjon på egne premisser, og føre til ekskludering fra viktige informasjons- og deltakelsesarenaer. Særlig kan dette gjelde sårbare unge som ønsker tilgang til informasjon om temaer de av ulike grunner ikke ønsker å involvere foreldrene i, som for eksempel spørsmål knyttet til identitet, religion og politiske syn.

Frivillige organisasjoner benytter i stor grad digitale kommunikasjonsflater som sosiale medier, medlemsportaler og nyhetsbrev for å nå ut til både eksisterende og potensielle medlemmer. En aldersgrense på 15 år for samtykke til behandling av personopplysninger kan svekke barns mulighet til å motta informasjon om organisasjonenes aktiviteter, engasjement og politiske arbeid på egne premisser. Dette kan i praksis hindre barn i å delta aktivt i det frivillige fellesskapet, uavhengig av foreldrenes samtykke. Den mest brukte kanalen for kommunikasjon i organisasjoner er ofte sosiale medier. Vi viser til vårt høringsinnspill om sosiale medier-loven, sendt til Barne- og familiedepartementet oktober 2025. Der redegjør vi nærmere for hvilke konsekvenser sosiale medier-loven kan ha for barne- og ungdomsorganisasjoner.

Organisasjonsfrihet

LNU er skuffet over at høringsnotatet ikke omtaler hensynet til barns organisasjonsfrihet, som er nedfelt i ny Barnelov vedtatt i juni 2025. Barn fra fylte 12 år får i tråd med ny Barnelov selv rett til å avgjøre medlemskap i organisasjoner. Forslaget om å heve aldersgrensen for barns samtykke til behandling av personopplysninger fra 13 til 15 år kan i praksis svekke denne friheten.

Kommunikasjon i en frivillig organisasjon skjer ofte via digitale flater som sosiale medier, ulike typer kommunikasjonskanaler og medlemsportaler. Dette innebærer behandling av personopplysninger basert på samtykke. Med den foreslåtte aldersgrensen vil barn under 15 år ikke kunne gi dette samtykket selv, og vil dermed være avhengige av foreldres godkjenning for å ta del i det digitale organisasjonsfellesskapet. Dette kan hindre barns deltakelse i frivillige fellesskap, særlig i organisasjoner som ungdomspartier eller andre samfunnspolitiske organisasjoner, hvor unge ønsker å engasjere seg uten foreldres samtykke. Det kan også føre til at barn som ikke får støtte hjemme, eller som ønsker å delta anonymt i sensitive sammenhenger, blir ekskludert fra viktige arenaer for deltakelse og tilhørighet. Dette er viktig med hensyn til barnets rett til å selv bestemme hvilke aktivitet og interesser man har lyst til å ta del i.

LNU mener det er problematisk at foreldre må godkjenne barns tilstedeværelse på kanaler som for eksempel lukkede grupper for kommunikasjon i en organisasjon. Det er uheldig hvis barn kan være medlemmer i en organisasjon på papiret, men ikke kunne delta i organisasjonens kommunikasjonskanaler, ytre seg i digitale fellesskap eller melde seg på eksempelvis nyhetsbrev uten foreldresamtykke.

Ved innmeldelse i en organisasjon kreves det som oftest at det oppgis en e-postadresse. Dersom lovforslaget trer i kraft, kan ikke barn under 15-år lage e-postadresse uten foreldresamtykke. Det betyr i praksis at hvis barn nektes tilgang på e-postadresse vil dette kunne svekke barnets mulighet til å avgjøre selv spørsmål om å melde seg inn eller ut av en organisasjon. I tillegg er e-post en mye brukt kanal for informasjon og medlemskontakt i organisasjonene. Her sendes informasjon om aktivitet, nyhetsbrev og lignende oppdateringer.

Departementet foreslår unntak for forebyggings- og rådgivningstjenester for barn. LNU støtter et slikt unntak, og mener dette er avgjørende for å sikre barn tilgang til lavterskelhjelp og støtte uten foreldrenes involvering. LNU ber departementet vurdere et lignende unntak for frivillige organisasjoner. Vi foreslår at ved tilbud av informasjonstjenester knyttet til drift av, og informasjon fra, frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner som er registrert som frivillige organisasjoner, skal reglene i artikkel 8 om aldersgrense for gyldig samtykke ikke gjelde. Dette innebærer at barn fra 13 år selv kan samtykke til behandling og deltakelse i organisasjonens digitale aktiviteter i lukkede kommunikasjonskanaler. Organisasjonene skal likevel treffe rimelige tiltak for aldersverifikasjon og informasjon, sikre at behandlingen er begrenset til organisasjonens formål, og ta hensyn til barnets beste og modenhet.

LNU understreker at lovforslaget kan medføre usikkerhet for barne- og ungdomsorganisasjonene, og hvilke praktiske konsekvenser dette kan ha for medlemskontakt og informasjonstilgang. LNU ber departementet vurdere unntak for frivillige organisasjoner slik at hensynet til barns organisasjonsfrihet overholdes og at barn fortsatt kan motta informasjon om aktivitet deltakelse i demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner.

LNU mener det er avgjørende at lovgivningen ikke utilsiktet begrenser barns rett til organisering og deltakelse. Vi anbefaler derfor:

- Unntak for frivillige organisasjoner, slik at barn kan delta uten foreldres samtykke i lukkede kommunikasjonskanaler organisasjonene benytter seg av der formålet er klart.
- Økte ressurser til organisasjonene for å etablere løsninger for at barn under 15 år kan melde seg inn i en organisasjon uten å være avhengig av foreldresamtykke, gjennom for eksempel e-postadresse.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading 'Ragnhild B. Vassbotn'.

Ragnhild Bjørkum Vassbotn
Generalsekretær

A handwritten signature in black ink, reading 'Jakob Ø. Aanderaa'.

Jakob Øvensen Aanderaa
Styreleder